

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101567

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 01-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Олена Володимирівна

2. Olena V. Kovalenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Соціальна філософія та філософія історії

Дата захисту: 30-01-2024

Спеціальність за освітою: Педагогіка та методика початкового навчання

Місце роботи здобувача: Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Код за ЄДРПОУ: 21661556

Місцезнаходження: вул. Інститутська, 21/8, Київ, 01008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Верховна Рада України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 3498

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.41

Тема дисертації:

1. Соціокультурна динаміка міграційних процесів у глобалізованому світі
2. Sociocultural dynamics of migration processes in a globalized world

Реферат:

1. Актуальність дослідження соціокультурної динаміки міграційних процесів в умовах соціальної транзитивності глобалізованого світу зумовлена цілим комплексом факторів інтенсифікації переміщень населення: зростанням міждержавних, міжетнічних, міжрелігійних конфліктів, загрозою розширення до глобального рівня локальних військових конфліктів, зокрема відкритою агресією Росії проти України, зростанням рівня екстремізму і тероризму в різних частинах світу, посиленням політичних і соціально-економічних диспропорцій у розвитку різних регіонів світу, загрозою поширення епідемій та пандемій, природних та екологічних катаклізмів і, як наслідок, загрозою голоду і відсутності питної води для мільйонів людей. У дисертаційній роботі обґрунтовано теоретико-методологічні засади дослідження соціокультурної динаміки міграційних процесів у глобалізованому світі; охарактеризовано концептуальні підходи до розуміння міграційних процесів в умовах глобальної соціальної транзитивності та визначено понятійно-категоріальний апарат дослідження; розкрито природу, етапи, форми і механізми міграції й особливості міграційних процесів в умовах індустріального суспільства; визначено специфіку, форми та механізми

міграційних процесів у глобалізованому світі в ситуації постіндустріалізму; проаналізовано сутнісні вияви трансформації міграційних процесів в умовах пандемії Covid-19; з'ясовано соціокультурну динаміку трудової міграції у сучасному українському суспільстві; досліджено особливості соціального статусу та реінтеграції внутрішньо переміщених осіб в Україні в умовах російсько-української війни. У дисертації сформульовано концептуальні положення новизни, які корелюють з її висновками. Зокрема, поглиблено розуміння того, що в індустріальному суспільстві ключовими чинниками активізації міграційних процесів були насамперед економічні, демографічні, політичні (безпекові) та екологічні чинники; у період індустріалізму саме трудові ресурси набули статусу глобального ресурсу, переміщення якого в географічному, соціально-економічному, науково-технологічному просторі мало визначальний вплив на характер та динаміку соціального і культурного розвитку не лише окремих країн, а й цілих регіонів. В епоху постіндустріального суспільства поряд з економічними чинниками ключовими факторами активізації міграційних процесів стали екологічні (кардинальна зміна клімату, нестача води, опустелення, виснаження природних ресурсів). У свою чергу, світова міграційна криза 2011–2018 рр., і європейська міграційна криза, спричинена повномасштабним вторгненням Росії в Україну 24 лютого 2022 року, засвідчила, що непрогнозовані стихійні міграційні процеси, спровоковані війнами, економічними та екологічними катаклізмами, можуть мати непередбачувані соціально-економічні, політичні, духовні наслідки не лише регіонального, а й планетарного масштабу. У дисертаційній роботі встановлено, що в ситуації наростаючої соціальної транзитивності саме держава й наддержавні міжнародні інституції мають взяти на себе регламентацію умов в'їзду і перебування іммігрантів на своїй території на підставі національних інтересів і завдань транснаціональної безпеки; ефективна міграційна політика в українському суспільстві має захистити державу від загрози стихійної нелегальної міграції з третіх країн, сприяти поверненню українських, насамперед трудових мігрантів, біженців і тимчасово переміщених осіб на батьківщину або сприяти легальним українським мігрантам в інтеграції у розвинуті суспільства за умови збереження їх національної ідентичності.

2. The relevance of the study of the sociocultural dynamics of migration processes in the conditions of social transitivity of the globalized world is determined by a whole set of factors of the growth of population movements: growth of interstate, interethnic, interreligious conflicts; the threat of local military conflicts expanding to a global level, in particular open Russia's aggression against Ukraine; the general increase in the level of extremism and terrorism in various parts of the world; strengthening of political and socio-economic disparities in the development of various regions of the world; the threat of the spread of epidemics and pandemics, natural and ecological cataclysms and, as a result, the threat of hunger and lack of drinking water for millions of people. The dissertation substantiates the theoretical and methodological principles of the study of the sociocultural dynamics of migration processes in the globalized world, characterizes conceptual approaches to understanding migration processes in the conditions of global social transitivity, defines the conceptual and categorical research apparatus, reveals the features, stages, forms and mechanisms of migration and migration processes in the conditions of industrial society; the specifics, forms and mechanisms of migration processes in the globalized world in the situation of post-industrialism are determined; the essential manifestations of the transformation of migration processes in the conditions of the Covid-19 pandemic are analyzed; the socio-cultural dynamics of labor migration in modern Ukrainian society is clarified; the peculiarities of the social status and reintegration of internally displaced persons in Ukraine in the conditions of the Russian-Ukrainian war are outlined. The dissertation formulated the conceptual clauses of originality, which correlate with its conclusions. In particular, the understanding that economic, demographic, political (security) and environmental factors were the key factors in the activation of migration processes in an industrial society was deepened; in the period of industrialism, it was labor resources that acquired the status of a global resource, the movement of which in the geographical, socio-economic, scientific and technological space had a decisive influence on the dynamics of social and cultural development not only of separate countries, but also of entire regions. At the same time, in the period of post-industrial society, along with economic factors environmental ones (radical climate change, water shortage, desertification, depletion of natural resources) became key factors in the activation of migration processes. In turn, the global migration crisis of 2011-2018 and the European migration crisis caused by Russia's full-scale

invasion of Ukraine on February 24, 2022 proved that unpredictable spontaneous migration processes provoked by wars, economic and environmental cataclysms could have unpredictable socio-economic, political, spiritual consequences of both regional and planetary scale. The dissertation substantiates that in a situation of increasing social transitivity, it is the state and supranational international institutions that should undertake the regulation of the conditions of entry and stay of immigrants in their territory based on national interests and transnational security tasks; an effective migration policy in Ukrainian society should protect the state from the threat of spontaneous illegal migration from third countries, facilitate the return of Ukrainians, primarily labor migrants, refugees and temporarily displaced persons to their homeland, or facilitate the integration of legal Ukrainian migrants into developed societies, provided that their national identity is preserved.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Коваленко О. В. Концептуальні підходи до аналізу міграційних процесів в умовах транзитивності глобалізованого суспільства. Філософія і політологія в контексті сучасної культури. 2017. Випуск № 3 (17). С. 107–115
- 2. Коваленко О. В. Тенденції та чинники трудової міграції в Україні в ситуації глобальної соціальної транзитивності. Українська полоністика. 2017. Випуск № 14. С. 42–50
- 3. Коваленко О. В. Трудова міграція в Україні у контексті зростання соціальної транзитивності сучасного світу. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2018. Випуск № 1 (84). С. 37–42
- 4. Коваленко О. В. Міграційні процеси у контексті глобальної соціальної транзитивності. Українська полоністика. Випуск 15. 2018. С. 41–50

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0111U000154; 0111U000155

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковтун Наталія Михайлівна
2. Nataliia M. Kovtun

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5529-8655

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Грушко Мальвіна Валеріївна

2. Malvina V. Grushko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5856-8147

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, буд. 23, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дракохруст Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Drakokhrust

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4761-7943

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білобровець Ольга Матвіївна
2. Olga M. Bilobrovets

Кваліфікація: д. і. н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6638-3815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Краснобока Тетяна Вікторівна
2. Tetiana V. Krasnoboka

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3727-3956

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, буд. 40, Житомир, Житомирський р-н., 10008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Козловець Микола Адамович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Козловець Микола Адамович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

Мирончук Наталія Миколаївна

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна